

74/2021

25-06-2021

Anulare act administrative

Curtea de Apel BACAU

Cod ECLI ECLI:RO:CABAC:2021:013. _____

Operator de date cu caracter personal nr. 3666.

Dosar nr. 123/32/2021

R O M Â N I A

CURTEA DE APEL BACĂU

SECȚIA A II-A CIVILĂ, DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Sentița Civilă Nr. 74/2021

Ședința publică de la 25 Iunie 2021

Completul constituit din:

PREȘEDINTE CLAUDIA POPESCU

Grefier A___ M___ M_____

La ordine a venit spre pronunțare cererea de chemare în judecată formulată de reclamantul BULAI IULIAN, în contradictoriu cu pârâtul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII, având ca obiect anulare act administrativ.

Prezența părților și dezbaterile au fost consemnate în încheierea de ședința din data de 10.06.2021, dată la care, pentru a se depune concluzii scrise, instanța a amânat pronunțarea pentru data de 25.06.2021, încheierea făcând parte integrantă din prezenta hotărâre.

C U R T E A

– deliberând –

Asupra acțiunii în contencios administrativ de față de rețin următoarele:

Prin cererea înregistrată sub nr. _____ la Curtea de Apel Bacău, reclamantul BULAI IULIAN a solicitat anularea Hotărârii nr. 106/2021 și exonerarea de la plata amenzii de 5.000 lei emisă de pârâtul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII.

În susținerea acțiunii, reclamantul a arătat că pe data de 25 decembrie 2019, a postat pe pagina sa de Facebook un mesaj despre semnificația Crăciunului pentru reclamant, cu un îndemn de implicare în comunitatea locală în sprijinul celor mai vulnerabili, în special copiii, pornind de la pilda Nașterii lui Isus. Mesajul a fost redat în integralitatea sa în hotărârea ce face obiectul acțiunii și are următorul conținut:

"Un copil. Sărac și provenit dintr-o familie foarte ciudată. Un tată trecut de prima tinerețe și o mamă adolescentă. Apărut în lume fără ca părinții lui să fi făcut dragoste. Cu o mamă surogat și un tată care acceptă paternitatea fără să fi contribuit la ea. Refuzat de comunitate. Născut fără ca părinții să fi fost căsătoriți, doar logodiți. Nașterea lui arată extraordinarul dar și limitele societății în care a apărut.

Acum 2000 de ani s-au întâmplat cele scrise mai sus. Soarta lui este astăzi împărtășită de mulți copii din România, dar care nu au avut alături părinți atât de iubitori. Avem peste 50.000 de copii în grija statului. Peste 3000 de copii anual dați spre adopție. Mai mult de o treime din cei 3000 nu își găsesc o familie. Anual aprox. 2000 de copii sunt declarați greu adaptabili – nimeni nu îi vrea în România. Peste o 1000 de copii români au fost traficați doar în UK până în 2007. Recent, justiția română nu a găsit niciun vinovat din cele câteva zeci/sute care ar fi fost implicați în traficul a aproape 200 de copii din Țandărei. Acesta este cel mai mediatizat caz recent de trafic de ființe umane din România, dar nicidecum singurul.

Asta arată multe comunități eșuate sau cvasi eșuate în România. Comunități eșuate la fel de mult ca cea din Betleem de acum 2000 de ani. Eșuate din lipsă de implicare a celor din jur.

În fața atâtor comunități eșuate, noi avem șansa de a umple locul păstorilor și magilor care au dat o mână de ajutor acum 2000 de ani. Într-o Românie cu mulți baronași și combinatori, politicienii onești ar trebui să fie păstorii și magii zilelor noastre care dau o mână de ajutor celor care au nevoie: comunități eșuate cu nevoie de solidaritate, generozitate și bună gestionare a bugetului local. În interesul părinților și pruncilor.

Pentru mine și despre asta este Crăciunul: implicare în comunitatea locală pentru cei mai vulnerabili și măsuri de intervenție din partea comunității dincolo de incapacitățile individului.

Crăciun fericit tuturor!"

În cazul de față, reclamantul arată că fapta pentru care a fost sancționat reprezintă o exprimare a unei opinii cu conținut religios în calitatea sa de creștin, care nu este îndreptată împotriva niciunei persoane sau grup de persoane, nu incită la niciun fel de acțiune împotriva cuiva, iar autoritățile și instituțiile statului, inclusiv CNCD, nu pot avea atribuția de a analiza sau sancționa modul în care aceasta respectă sau nu percepțiile religioase. CNCD nu se poate substitui unui tribunal religios, în condițiile în care cultele se bucură de autonomie recunoscută constituțional (art. 29 din Constituție), care implică soluționarea internă a unor astfel de situații.

În consecință, în opinia sa, această chestiune a obiectului faptei analizate, practic fiind acuzat de CNCD de blasfemie, depășește aspectele de netemeinicie a hotărârii atacate. În sensul inexistenței unei fapte de discriminare. CNCD ar fi trebuit să constate că nu are atribuția de a investiga în ce măsură opiniile sale religioase sunt conforme sau nu percepțiilor ecleziastice, cu atât mai puțin de a concluziona că "duc în derizoriu percepțiile, dogmele religiei".

Mai mult, este de notorietate că anumite aspecte teologice au avut și continuă să aibă interpretări diferite chiar în cadrul creștinismului, motiv pentru care există numeroase biserici și culte creștine. Interpretările pot fi uneori diametral opuse, și, în virtutea neutralității statului față de toate religiile și cultele religioase, autoritățile și instituțiile sale nu pot îmbrățișa o anumită interpretare față de care să fie analizate opiniile unor persoane sau ale unui grup de persoane și în ce măsură duc în derizoriu o interpretare sau alta. În cazul său concret, nu este rolul CNCD să realizeze analize de natură teologică despre Isus Cristos și Fecioara Maria și să le opună opiniilor

sale religioase, cât timp acestea din urmă nu conțin niciun element de incitare la ură sau violență pe criterii religioase și nu sunt îndreptate împotriva niciunui grup religios. Orice altă interpretare a atribuțiilor CNCD deschide calea interferenței statului în opinii privind doctrina religioasă și principiile credinței.

Mai apreciază reclamantul că hotărârea atacată a fost adoptată cu încălcarea prevederilor art. 20 alin. 7 din O.G. nr. 137/2000, întrucât, potrivit acestor dispoziții legale imperative, hotărârea Colegiului Director al CNCD se adoptă în termen de 90 de zile de la data sesizării. Or CNCD a fost sesizată în cauză la data de 24 aprilie 2020 și a adoptat decizia la 27 ianuarie 2021, cu depășirea semnificativă a termenului legal, care nu poate fi justificată nici măcar de măsura stării de urgență, ce a încetat la 15 mai 2020.

În realitate, textul reprezintă exprimarea unei opinii proprii cu caracter religios, în contextul și înțelesul pe care reclamantul îl dă Crăciunului, astfel cum de altfel a și explicat în mesajul postat ulterior. Or, potrivit art. 29 alin. 1 din Constituție "Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase nu pot fi îngrădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrare convingerilor sale.". Libertatea de conștiință este, de asemenea, garantată de art. 9 din Convenția europeană a drepturilor omului. Or, în hotărârea CNCD, nici măcar nu este analizat aspectul libertății sale de conștiință, deși este evident că ceea ce a exprimat este o opinie de natură religioasă, iar efectul sancțiunii aplicate se referă la aceasta, nu la o simplă exprimare.

Mai mult, deși postulează împotriva evidenței că fapta reclamantului, calificată simplist doar o formă a libertății de exprimare, ar aduce atingere demnității creștinilor, CNCD nu procedează la nicio punere în balanță a celor două drepturi pretins aflate în conflict, respectiv dreptul la demnitate și dreptul la liberă exprimare, astfel cum se impunea, rezumându-și analiza strict la dreptul la liberă exprimare.

Or, o asemenea abordare contravine jurisprudenței CEDO în materie, atât din perspectiva dreptului la liberă exprimare, reglementat de art. 10 din Convenție, cât și a dreptului la viață privată, care include și dreptul la demnitate, reglementat de art. 8 din Convenția europeană a drepturilor omului. Potrivit CEDO, autoritățile naționale puse în fața unei decizii privind dreptul care trebuie protejat dintre cele două sunt obligate să analizeze ambele talere ale balanței. Această obligație se menține și în cazurile ce implică afirmații potențial discriminatorii (a se vedea, de exemplu, hotărârea Marii Camere a CEDO Aksu v Turcia, din 15 martie 2012).

Pârâtul a invocat excepția procedurală a inadmisibilității acțiunii, iar pe fond a solicitat respingerea acțiunii ca nefondată.

Analizând prioritar excepția procedurală, în temeiul art. 248 C.pr.civ., instanța reține următoarele:

În motivarea excepției, pârâtul a arătat că:

Prin cererea de judecată formulată de către actualii reclamânți, în contradictoriu cu pârâtul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII, aceștia au solicitat anularea Hotărârii nr. 106/2021.

Așa cum rezultă din conținutului Hotărârii nr. 106/2021, prin petiția nr. 2398/24.04.2020, adresată spre competență soluționare CNCD, petentul D ____ C ____, în contradictoriu cu actualul reclamant, să se constate că acesta din urmă a încălcat dispozițiile O.G. nr. 137/2000R.

Așadar, actul dedus judecății a fost adoptat de către entitatea pârâtă în scopul soluționării memoriului petentului indicat anterior, constatându-se discriminarea pe care o reclamase, petentul deținând calitate litigioasă/procesuală activă în faza administrativ-jurisdicțională, adecvat dispozițiilor art. 20 din O.G. nr. 137/2000R, precum și a „Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor”.

Prin urmare, în cauză, cadrul procesual pasiv exhaustiv trebuie să includă și persoanele care dețineau calitate litigioasă activă în fața jurisdicției administrative speciale a CNCD.

Excepția procedurală urmează a fi respinsă pentru următoarele considerente:

Pârâta nu a soluționat doar o petiție, ci a emis un act administrativ, respectiv Hotărârea nr. 106/21.01.2021, astfel că sunt aplicabile prevederile Legii nr. 554/2004.

Pe fondul cauzei, pârâtul a arătat că persoana care a formulat sesizarea este o victimă a discriminării și a solicitat introducerea sa în cauză.

Prin încheierea de ședință din data de 10 iunie 2021, instanța a respins cererea de cu motivarea mai sus menționată, și anume investirea instanței cu analiza legalității cererii.

Referitor la discriminarea reținută în sarcina reclamantului, se constată următoarele:

Prin hotărârea nr. 106/2021 s-a reținut că aspectele sesizate constituie fapte de discriminare potrivit art. 2 alin. (1) și art. 15 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

S-a dispus aplicarea amezii contravenționale în valoare de 5.000 lei, în sarcina părții reclamate, potrivit art. 2 alin. (11) și art. 26 alin. (1) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, coroborat cu art. 8 din OG nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare (5 voturi pentru amendă în cuantum de 5.000 lei și 1 vot pentru 10.000 lei), o copie a hotărârii urmând a fi comunicată petenților.

Amenda se va achita în contul unic deschis la Trezoreria Statului destinat încasării amenzilor contravenționale. Contravenientul poate trimite dovada plății amenzii către CNCD în termen de 15 zile din momentul în care constituie de drept titlu executoriu, conform art. 20 alin. 10 al OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

Hotărârea poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 27.01.2021 au fost: Asztalos Csaba Ferenc – membru, Diaconu Adrian – membru, Grama Horia – membru, Haller Istvan – membru, Jura Cristian – membru, Lazar Maria – membru, Mota Maria – membru, Olteanu Catalina – membru, Popa Claudia Sorina – membru.

S-a reținut de către pârâtă că folosirea elementelor religioase, pe care se bazează creștinismul, folosirea unor analogii, trimiteri, comparații cu expresiile / sintagma: mamă-surogat, mamă adolescentă, fără ca părinții lui să fi făcut dragoste, dintr-o familie foarte ciudată, tată care

acceptă paternitatea fără să fi contribuit, duc în derizoriu percepțiile, dogmele religiei, ducând în derizoriu chiar miracolul nașterii Mântuitorului. Textul aduce atingere demnității umane a creștinilor prin crearea unei atmosfere ostile, degradante și umilitoare la adresa acestora, statutul său de parlamentar implicând o mai mare răspundere în exercitarea de exprimare.

Instanța, analizând actele dosarului, reține următoarele:

Un prim motiv de critică al reclamantului a fost acela al nerespectării art. 20 din OUG nr. 137/2020.

Articolul din actul normativ mai sus menționat prevede termenul de 90 de zile de soluționare de către CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII a petiției sau sesizării formulate.

În speță, sesizarea a fost înregistrată la 24.04.2020, iar soluționarea acesteia s-a făcut la 27.01.2021, cu depășirea termenului de 90 de zile.

Avându-se în vedere că O.G. nr. 137/2020 nu prevede o sancțiune în această situație, instanța va califica termenul ca fiind unul de recomandare și nu de decădere.

Pe fondul cauzei, așa cum rezultă din motivarea hotărârii emise de pârât, s-a menționat mai multe hotărâri CEDO, atât de opinia majoritară, cât și de cei ce au formulat opinii separate.

Discriminarea este o acțiune care presupune un tratament diferit, nedrept față de persoane, din cauza apartenenței lor la un grup social.

Există mai multe forme de comportamente discriminatorii, dar toate au în comun faptul că implică o anumită formă de excludere sau respingere.

Printre formele de discriminare se află și discriminarea pe criteriul religiei, această discriminare se concretizează, în esență, prin evaluarea sau tratarea unei persoane sau a unui grup de persoane în mod diferit, datorită credinței lor.

Existența unei discriminări indirecte presupune o discriminare ce nu este evidentă la prima vedere, dar prin diferite practici sau proceduri se ajunge la a dezavantaja oamenii ce împărtășesc anumite convingeri, protejate însă de legea unui stat.

Constituția României prevede la art. 1 alin. (3) că România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.

Art. 4 – unitatea poporului și egalitatea între cetățeni

(2) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.

Art. 16 – egalitatea în drepturi

(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

Art. 29 – libertatea conștiinței

- (1) Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase nu pot fi îngădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrare convingerilor sale.
- (2) Libertatea conștiinței este garantată; ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc.
- (3) Cultele religioase sunt libere și se organizează potrivit statutelor proprii, în condițiile legii.
- (4) În relațiile dintre culte sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de învrăjbire religioasă.
- (5) Cultele religioase sunt autonome față de stat și se bucură de sprijinul acestuia, inclusiv prin înlesnirea asistenței religioase în armată, în spitale, în penitenciare, în azile și în orfelinăte.
- (6) Părinții sau tutorii au dreptul de a asigura, potrivit propriilor convingeri, educația copiilor minori a căror răspundere le revine.

Art. 30 – Libertatea de exprimare

- (1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.
- (2) Cenzura de orice fel este interzisă.
- (3) Libertatea presei implică și libertatea de a înființa publicații.
- (4) Nici o publicație nu poate fi suprimată.
- (5) Legea poate impune mijloacelor de comunicare în masă obligația de a face publică sursa finanțării.
- (6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.
- (7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.
- (8) Răspunderea civilă pentru informația sau pentru creația adusă la cunoștință publică revine editorului sau realizatorului, autorului, organizatorului manifestării artistice, proprietarului mijlocului de multiplicare, al postului de radio sau de televiziune, în condițiile legii. Delictelor de presă se stabilesc prin lege.

Legea nr. 489/28.12.2009 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, republicată, prevede că:

Art. 1 – (1) Statul român respectă și garantează dreptul fundamental la libertate de gândire, de conștiință și religioasă al oricărei persoane de pe teritoriul României, potrivit Constituției și tratatelor internaționale la care România este parte.

- (2) Nimeni nu poate fi împiedicat sau constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă contrară convingerilor sale și nici nu poate fi supus vreunei discriminări, urmărit sau

pus într-o situație de inferioritate pentru credința, apartenența ori neapartenența sa la o grupare, asociație religioasă sau un cult ori pentru exercitarea, în condițiile prevăzute de lege, a libertății religioase.

Art. 5 – (4) În activitatea lor, cultele, asociațiile religioase și grupările religioase au obligația să respecte Constituția și legile țării și să nu aducă atingere securității publice, ordinii, sănătății și moralei publice, precum și drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Art. 13 – (1) Raporturile dintre culte, precum și cele dintre asociații și grupuri religioase se desfășoară pe baza înțelegerii și a respectului reciproc.

(2) În România sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de defăimare și învrăjbire religioasă, precum și ofensa publică adusă simbolurilor religioase.

Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare statuează că:

Art. 2 – (1) Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

(8) Prevederile prezentei ordonanțe nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație.

Art. 15 – Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.

Totodată, Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale prevede în art. 10 că:

1. Orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare.

2. Exercițarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Art. 20 alin. (2) din Pactul internațional al ONU din 1966 privind drepturile civile și politice prevede că orice indemn la ura națională, rasială sau religioasă care constituie o incitare la discriminare, la ostilitate sau la violență este interzis prin lege.

Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei a declarat în Recomandarea 1805 (2007) privind blasfemia, insulte religioase și discursuri de ură împotriva persoanelor pe baza religiei lor:

4. În ceea ce privește blasfemia, insultele religioase și discursurile de incitare la ură împotriva persoanelor pe baza religiei lor; statul este responsabil pentru determinarea a ceea ce ar trebui să fie considerat drept infracțiuni în limitele impuse de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. În acest sens, Adunarea consideră că blasfemia, ca o insultă la adresa unei religii, nu ar trebui considerată infracțiune. Ar trebui să se facă o distincție între chestiunile legate de conștiința morală și cele referitoare la ceea ce este legal, aspectele care aparțin domeniului public și cele care aparțin sferei private. Chiar dacă astăzi urmărirea penală în acest sens sunt rare în statele membre, acestea sunt legiuni în alte țări ale lumii.

(...)

14. Adunarea menționează că statele membre au obligația, în temeiul articolului 9 din Convenție, de a proteja libertatea religioasă, inclusiv libertatea de a-și manifesta religia. Acest lucru necesită ca statele membre să protejeze astfel de manifestări împotriva perturbărilor din partea altora. Cu toate acestea, aceste drepturi pot fi supuse uneori unor limitări justificate. Provocarea cu care se confruntă autoritățile constă în găsirea unui echilibru corect între interesele indivizilor în calitate de membri ai unei comunități religioase în asigurarea respectării dreptului lor de a-și manifesta religia sau dreptul la educație și interesul public general sau drepturile și interesele altora.

15. Adunarea consideră că, în măsura în care este necesar într-o societate democratică în conformitate cu articolul 10 alineatul (2) din convenție, legislația națională ar trebui să sancționeze doar expresiile referitoare la chestiuni religioase care perturbă în mod intenționat și sever ordinea publică și fac apel la violență publică. (...)

Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept („Comisia de la Veneția”) a declarat în Raportul privind relația dintre libertatea de exprimare și libertatea religiei: problema reglementării și urmării penale a Blasfemiei, a instigării la ură religioasă (CDL- AD(2008)026, alin. 89-92

„În ceea ce privește întrebarea dacă este sau nu nevoie de o legislație suplimentară specifică în domeniul blasfemiei, al insultei religioase și al incitării la ură religioasă, Comisia w constată:

- a) Această incitare la ură, inclusiv la ură religioasă, ar trebui să facă obiectul unor sancțiuni penale, așa cum se întâmplă în aproape toate statele europene(...)
- b) Că nu este nici necesar, nici de dorit să se creeze o infracțiune de insultă religioasă (adică o insultă la adresa sentimentelor religioase) simplă, fără elementul de incitare la ură ca element esențial.
- c) că infracțiunea de blasfemie ar trebui eliminată (ceea ce se întâmplă deja în majoritatea statelor europene) și nu ar trebui reintrodusă. (...)

În ceea ce privește întrebarea în ce măsură legislația penală este adecvată și/sau) eficientă în scopul asigurării unui echilibru adecvat între dreptul la libertatea de exprimare și dreptul la

respectarea convingerilor, Comisia reiterează faptul că, în opinia sa, sancțiunile penale sunt adecvate numai în ceea ce privește incitarea la ură (cu excepția cazului în care infracțiunile de ordine publică sunt adecvate).

În pofida dificultăților legate de aplicarea legislației penale în acest domeniu, introducerea la nivel european a sancțiunilor penale împotriva incitării la ură are o valoare simbolică ridicată. Ea dă semnale puternice tuturor părților societății și tuturor societăților că o democrație eficientă nu poate suporta comportamente și acte care subminează valorile sale fundamentale: pluralismul, toleranța, respectarea drepturilor omului și nediscriminarea. Cu toate acestea, este esențial ca aplicarea legislației împotriva incitării la ură să se realizeze în mod nediscriminatoriu.

În schimb, în opinia Comisiei, sancțiunile penale sunt inadecvate în ceea ce privește insulta la adresa sentimentelor religioase și, cu atât mai mult, în ceea ce privește blasfemia.”

Consiliul pentru Drepturile Omului al Organizației Națiunilor Unite a declarat în Rezoluția 16/18 privind combaterea intoleranței, a stereotipizării și stigmatizării negative și a discriminării, precum și a incitării la violență și violență împotriva persoanelor bazate pe religie sau convingeri, adoptată la 24 martie 2011:

2. Consiliul pentru Drepturile Omului își exprimă îngrijorarea că incidentele de intoleranță religioasă, discriminare și violență asociată, precum și de stereotipuri negative ale indivizilor pe bază de religie sau convingeri continuă să se ridice în întreaga lume și condamnă, în acest context, orice advocacy a urii religioase împotriva indivizilor care constituie incitare la discriminare, ostilitate sau violență și îndeamnă statele să ia măsuri eficiente, astfel cum sunt stabilite în prezenta rezoluție, în conformitate cu obligațiile lor în temeiul dreptului internațional al drepturilor omului, să abordeze și să combată;

(...)

5. la act de discursul ținut de Secretarul General al Organizației Conferinței Islamice în cadrul celei de-a cincisprezecea sesiuni a Consiliului pentru Drepturile Omului și se bazează pe apelul adresat statelor de a întreprinde următoarele acțiuni pentru a promova un mediu intern de toleranță religioasă, pace și respect, prin:

(...)

(e) A se pronunța împotriva intoleranței, inclusiv a susținerii urii religioase care constituie incitare la discriminare, ostilitate sau violență;

(f) Adoptarea de măsuri de incriminare a incitării la o violență iminentă bazată pe religie sau convingeri;

(g) înțelegerea necesității de a combate denigrarea și stereotipizarea religioasă negativă a persoanelor, precum și incitarea la ură religioasă, prin strategizarea și armonizarea acțiunilor ia nivel local, național, regional și internațional prin intermediul, inter alia, al educației și al sensibilizării;

(h) Recunoscând că dezbateră deschisă, constructivă și respectuoasă a ideilor, precum și dialogul interconfesional și intercultural la nivel local, național și internațional pot juca un rol pozitiv în combaterea urii religioase, a incitării și a violenței(...)”

Comitetul ONU pentru drepturile omului a adoptat în cea de-a 102-a sesiune (11- 29 iulie 2011) comentariul general nr. 34 privind libertatea de opinie și libertatea de exprimare:

3. Libertatea de exprimare este o condiție necesară pentru realizarea principiilor transparenței și responsabilității, care sunt, la rândul lor, esențiale pentru promovarea și protecția drepturilor omului.

(...)

47. Legile privind calomnia trebuie elaborate cu grijă pentru a se asigura că respectă alineatul (3) și că nu servesc, în practică, la înăbușirea libertății de exprimare. Toate aceste legi, în special legile penale privind defăimarea, ar trebui să includă apărarea adevărului și nu ar trebui aplicate în ceea ce privește acele forme de exprimare care nu sunt, de natura lor, supuse verificării. Cel puțin în ceea ce privește observațiile referitoare la cifrele publice, ar trebui să se ia în considerare evitarea penalizării sau a declarațiilor neadevărate ilegale care au fost publicate în eroare, dar fără răutate. În orice caz, un interes public în subiectul criticii ar trebui recunoscut ca apărare. Statele părți ar trebui să aibă grijă să evite măsurile și sancțiunile excesiv de punitive. După caz, statele părți ar trebui să stabilească limite rezonabile privind cerința ca pârătul să ramburseze cheltuielile părții câștigătoare. Statele părți ar trebui să ia în considerare dezincriminarea defăimării și, în orice caz, aplicarea dreptului penal ar trebui să fie sprijinită numai în cazurile cele mai grave, iar închisoarea nu este niciodată o pedeapsă adecvată. Este nepermis ca un stat parte să inculpe o persoană pentru calomnie penală, dar apoi să nu procedeze rapid la proces – o astfel de practică are un efect de răcire care poate restricționa în mod nejustificat exercitarea libertății de exprimare a persoanei în cauză și a altora.

48. Interdicțiile privind lipsa de respect pentru un sistem de religie sau alte credințe, inclusiv legile privind blasfemia, sunt incompatibile cu Pactul, cu excepția circumstanțelor specifice prevăzute la articolul 20 alineatul (2) din Pact. [...] Astfel, de exemplu, ar fi inadmisibil ca orice astfel de legi să discrimineze în favoarea sau împotriva uneia sau v anumitor religii sau sisteme de credință, sau adepții lor față de alți, sau credincioșii religioși față de necredincioși. De asemenea, nu ar fi permis ca acestor interdicții să fie folosite pentru a preveni sau pedepsi criticile la adresa conducătorilor religioși sau comentariile la adresa doctrinei religioase și a principiilor credinței.

49. Legile care penalizează exprimarea opiniilor cu privire la faptele istorice sunt incompatibile cu obligațiile pe care Pactul le impune statelor părți în ceea ce privește respectarea libertății de opinie și de exprimare. Pactul nu permite interzicerea generală a exprimării unui aviz eronat sau o interpretare incorectă a evenimentelor din trecut. Restricțiile privind dreptul la libertatea de opinie nu ar trebui niciodată impuse și, în ceea ce privește libertatea de exprimare, acestea nu ar trebui să depășească ceea ce este permis la alineatul (3) sau prevăzut la articolul 20 (...)

Parlamentul European, în Rezoluția sa din 27 februarie 2014 privind situația drepturilor fundamentale în Uniunea Europeană (2012) [2013/2078(INI)]j, a susținut că:

„Parlamentul European (...)

35. Reamintește că legislațiile naționale care incriminează blasfemia restricționează libertatea de exprimare în ceea ce privește convingerile religioase sau de altă natură, că acestea sunt adesea aplicate persecuției, maltratării sau intimidării persoanelor aparținând minorităților religioase sau altor minorități și că acestea pot avea un efect de inhibare gravă asupra libertății de

exprimare și a libertății de religie sau de credință; recomandă statelor membre să dezincrimineze astfel de infracțiuni.)”

Acesta fiind cadrul legislativ de bază, instanța urmează a analiza dacă în prezenta cauză sunt îndeplinite condițiile ce definesc discriminarea.

Din jurisprudența CEDO invocată în opinia majoritară, rezultă că în fiecare caz a existat O ACȚIUNE CONCRETĂ a discriminării și nu o manifestare a unei opinii.

Analiza opiniilor exprimate de reclamant presupune și stabilirea efectelor acestora, printre care și cele stabilite de pârât – incitarea la ură pe criterii religioase sau lezarea demnității pe fond religios al credincioșilor creștini.

Avându-se în vedere întreg textul postat de reclamant, nu există niciun temei a considera că a instigat la ură sau că a fost un discurs politic; de asemenea, nu s-a produs un act de îngrădire a libertății religioase a vreunei persoane pentru ca statul, prin instituțiile sale și legislația existentă să restrângă, la rândul său, libera exprimare.

Demnitatea umană face parte din drepturile fundamentale confirmate prin Constituția României, cât și Curtea de Justiție.

Totodată trebuie avut în vedere că prin art. 30 din Constituția României, cât și prin hotărârile Curții Europene de Justiție s-a statuat că un aspect esențial al unei societăți democratice este și libertatea exprimării și toleranța; în acest sens, prin opinia separată au fost menționate exemple din jurisprudența Curții Europene de Justiție.

Anumite idei, critici sau satira cu privire la religia sau credința unei persoane sau grup persoane creează o stare de nemulțumire, dar ceea ce este esențial este PRINCIPIUL PROPORȚIONALITĂȚII între natura și gravitatea celor afirmate și dreptul la libera exprimare.

Așa cum s-a menționat, sunt analizate în sensul celor mai sus menționate și pronunțate hotărâri civile exemplificate și în studiul Protecția dreptului de libertate, religie și credință, și în Decizia CCR nr. 62/18.01.2007.

Pe cale de consecință, instanța, în temeiul art. 248 C.pr.civ., va respinge ca nefondată excepția procedurală invocată de pârâtă și, în temeiul art. 18 din Legea nr. 554/2004, va admite acțiunea și va anula Hotărârea nr. 106 din 27.01.2021 emisă de pârâtul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII

HOTĂRĂȘTE

I. Respinge excepția inadmisibilității acțiunii invocată de pârât, ca nefondată.

II. Admite acțiunea reclamantului BULAI IULIAN, domiciliat în com./sat Tămășeni, _____, jud. Neamț, CNP _____, cu sediul ales la avocat Hatneanu Diana-Olivia, din mun. București, _____, _____, sector 5, formulată în contradictoriu cu pârâtul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII, cu sediul în mun. București, Piața Valter Mărcineanu nr. 1-3, sector 1, CP 010155.

Anulează Hotărârea nr. 106 din 27.01.2021 emisă de pârâtul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII.

Cu drept de recurs în 15 zile de la comunicare. Recursul se depune la Curtea de Apel Bacău.

Pronunțarea va fi pusă la dispoziția părților, prin grefa instanței.

Pronunțată în ședință publică, azi, 25.06.2021.

Președinte,

Claudia Popescu

Grefier,

A___ M___ M___

Red. jud. CP/15.07.2021

Tehnored.AMM/15.07.2021/4ex.

_____.2021

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO